

LBRIS

We know
books

© Editura EIKON

București, Calea Giulești 333, Sector 6,
cod poștal 031310, România

Difuzare / distribuție carte: 021 348 14 74
0733 131 145, 0728 084 802
difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: 021 348 14 74
0728 084 802, 0733 131 145
contact@edituraeikon.ro
www.edituraeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de
Consiliul Național al Cercetării Științifice
din Învățământul Superior (CNCSIS)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
LUCACI, FLOREA

Domnul Teo / Florea Lucaci. - București : Eikon,
2023
ISBN 978-606-49-1016-5
821.135.1

Copertă: Călin Lucaci

DTP: Mihăiță Stroe

Editor: Valentin Ajder

Florea Lucaci

DOMNUL TEO

Roman

E I K O N

București, 2023

Cuprins

Ziua se stinge în noapte și...	9
Dincoace de Valea Seacă...	38
Dincolo de Valea Seacă...	77
La ceas de seară...	107
Când te încurci în sofismele iubirii...	134
Vremuri vechi și istorii mai noi...	163
Sub privirea memoriei...	188
Pictorul, Judecătorul și diavolul...	218
Paradoxul von Teufel sau...	249
Domnul Teo pare să-și regăsească iubirea...	284

Ziua se stinge în noapte și...

...totul se poate întâmpla, când
o pune la cale zeul (Sophocles).

”**V**ai, vaiii Doamne!... Auăleu, auăleu murim! Muriim!”. Scrâșnetul brutal al frânelor săpat în piatra drumului și trosnetul bușiturii, dar mai ales țipetele femeilor căzură greu peste durerea ce i se înfipse ca un cui în frunte. Sub amețeața loviturii viermuiala din autobuz se vâluri sub pleoape în imagini neguroase, iar ca prin vis auzea zbaterea vocilor îngrozite, apoi totul se prinse într-un vârtej de tornadă. Amețitor haos. Pe deasupra tuturor, șoferul autobuzului, o huidumă păroasă și asudată, răcnea: „Linișteeee! Tăceți dracului! Liniște!... N-a murit nimeni. Ce mama naibii, nu înțelegeți?!”. Din tumultuosul vacarm, un amestec babilonic de strigăte, invocații și blesteme, i se păru că răzbate sunetul strident al unui râs batjocoritor, care i se cuibări în urechi. „Ha, ha, ha!”, ca un ecou hăhăitura urca pe o demonică scară muzicală la intensități acute. Instinctiv lovi cu podul palmei urechea dreaptă, dar zgomotul acela străin persista în dispreț, șerpuindu-i parcă prin creier. Treptat, după câteva minute, spaima oamenilor scăzu în freamăt neliniștit.

— Domnule Teo!... Să coborâm, domnule Teo! îl îndemnă cu blândețe tânărul Filip, în timp ce-l susținea de subsuori. Dar, mirat de lipsa de reacție a acestuia, îl scutură insistent, apoi îl împinse ușor spre ușă. Haideți odată!

— Filip, ce vrei?... Ce-i așa grabă?! întrebă nedumerit domnul Teo. Privirea îi era încetoșată, semn că nu-și revenise din șocul loviturii.

— Accident! N-ați văzut?!... Ne-a tăiat calea căruța unui țigan, interveni Ana, o tânără care urcase și ea în autobuzul de Cetățuia.

Încântat, Filip recunoscă în Ana o fostă colegă de liceu, așa că-l lăsă pe domnul Teo să-și țină socoteala gândurilor și să admire din fuga mașinii peisajul ce lega în culorile aride ale verii satele împrăștiate sub poalele dealurilor domoale ale Ardealului. De altfel, Filip și Ana se așezară pe scaunele din spatele domnului Teo, unul lângă altul, povestind și retrăind cu însuflețire tot felul de întâmplări și aventuri petrecute în anii lor tineri. Fără să vrea le auzea cuvintele încărcate de emoții șoptite. Treptat, treptat, se înstăpâni pe mintea sa o curiozitatea ciudată, care-l împinse să se întoarcă de câteva ori spre ei. Și miop să fi fost domnul Teo, nu ar fi avut cum să nu vadă că Ana era o tânără blondă frumoasă. Părul bogat și cârlionțat, tuns scurt, încadra ovalul delicat al feței și dezvelea albeața unui gât modelat parcă de un artist renascentist. Fermecau mai ales ochii azurii, umbriți de gene lungi și dese, în care fremătau luciri albastre-verzui de ape adânci. La fel și buzele de un roșu stins, întredeschise aproape imperceptibil într-un senzual surâs, păreau gata să șoptească ceva. Dar și Filip părea răscolit de instincte ascunse. Îi vorbea Anei șoptit, în timp ce o sorbea din ochi. Îi luase mâna stângă în mâna lui și se juca delicat cu degetele ei.

Încercat de un sentiment de rușine, domnul Teo își potoli nefiresca indiscreție de a o fura din priviri pe Ana, dar

sonoritatea melodioasă a vocii ei îi trezi amintiri ce păreau uitare. Zâmbind pentru sine, se cufundă în lumea lui, acolo unde tânăr fiind visa...

— Da?!... Accident?! îi răspunse mirat domnul Teo... M-a moleșit cu totul zăduful. Pesemne am adormit de-a binelea...

— Se pare că da, ai adormit. Acum, încet, încet să coborâm, domnule Teo, că mi se pare că iese fum... Mai repejor, nu cumva să ia foc rabla asta! îl grăbi Filip.

— Domnule Teo, ia stați! interveni Ana. Vă rog, nu mișcați! Așa, opriți-vă o clipă!... V-ați lovit la frunte și vă curge un firicel de sânge... O să vă șterg, se oferi ea. Cu gesturi delicate îi tamponă cu o batistă julitura. Doare, domnule Teo?... Nu?!... Atunci de ce vă feriți? Bine că nu-i ceva grav.

— Ehei, acum sunteți un om însemnat! intră în vorbă Filip, abia stăpânindu-și râsul. Scuză-mă, domnule Teo, dar...

— Cum, Doamne, să fiu însemnat?!... Filipe, Filipe, crezi că-i ceva amuzant?... Am înțeles, a fost un accident și m-am lovit... Se mai întâmplă. Dar n-ar fi mai bine dacă te-ai interesa cum ajungem la mănăstire?

— Mănăstirea?! exclamă mirat Filip. Nu cred să fie prea departe. Văd că suntem chiar în marginea satului. Din ceea ce știu, drumul acesta se oprește aici în Cetățuia. Sper că ne poate lămuri șoferul.

Zis și făcut. Se porni spre șofer, dar nu apucă bine să deschidă gura, că Filip fu repezit.

— Ce vrei, mă?! strigă matahala, vădit iritată.

— Vă rog, nu vă supărați, voiam doar să vă întreb de drumul către mănăstirea Toaca. Ca șofer, cred că trebuie să știți...

— Ce trebuie?!... Nu știu nimic. Nimic, nihi... ni-mic! Nu vezi, îl scoase sără... sărăcia pe țigan în ca... cale. Îl strâng de gru... gruu-maaz! Dar surescitat fiind, vorbele deveniră o însăileală bâlbâită.

— Rogu-vă, nu vă enervați! Păcat să... Dar Filip se opri încurcat de privirea tăioasă a șoferului. De sub sprâncenele stufoase îl fixau doi ochi verzi și răi. Părea că face spume la gură, din moment ce pe la colțuri i se scurgea un firicel de salivă.

— Mă, tu ce vrei? se răsti. Nu vezi?... N-am des-destule pe ca-cap! Crăpa-ar inima-n ei de ți..., ți..., țigaani!... Mor!... Mor!... Și stă... stăam aici până vi... vine și mil... mili-țiaa.

— Cum?! Dar ne prinde noaptea.

— Să ne prin... prindă, băga-mi-aș...

Uluit de reacția șoferului, Filip rămase cu privirea în gol. După câteva clipe se scutură, revenindu-și, apoi căută de jur împrejur. Pe cine să întrebe? Cei câțiva călători care rămăseseră pentru ultima stație, satul Cetățuia, se strânseseră gură-cască la necazul țiganului. Tuciuriul, un ins slab și deșirat, de pe care curgeau zdrențele prăfuite, avea fața zdrelită și năclăită de sânge. Dintre ochii bulbucăți, peste care cădeau streășină sprâncene stufoase, se ițea un nas coroiat ce se arcuia peste mustățile înfoiate cu vârfuri meșteșugit răsucite în inel. Încrunțat, scrâșnea din dinți de parcă se frecau două pietre de râșniță și murmura ceva în limba lui, în timp ce se rotea aiurea, șchiopătând. Se oprea din când în când, aruncând priviri piezișe în dreapta și stânga, măsurând mulțimea peștriță, apoi se duse spre jumătatea hodorogită a căruței. Blestemând, scoase de sub crengile de mesteacăn o potaie neagră și lăptoasă, care începu să chelălăie plângător în timp ce își căută adăpost între picioarele sale, împiedicându-l la mers.

Deși nu-l cunoșteau, de milă trei țărani își suflecară mânecile, ajutându-l să-și tragă din drum resturile căruței și niște snopi de mesteacăn, tăiate anume pentru mături de curte. Mârțoaga, o iapă neagră, costelivă și răpănoasă se uita cu ochi ceacăr la oameni, cerșind parcă ajutor în timp ce se opintea nechezând să smulgă din șanț dricul din față, care rămăsese doar cu o roată

și se agățase de niște răgălii. Reuși după două-trei smucituri, încurajată fiind de strigătele țăranilor și mai ales de biciul care-i plesnea pielea. Icnise din rărunchi și țiganul, de parcă și el ar fi tras în ham. După ce eliberă drumul, îl căută pe șofer. Îl fixă cu răutate din priviri și bătea mărunț din buze...

— Nu bles... blestema, țig... ții-ții-gaane! îi strigă matahala. Scrâșnea din dinți, iar cuta de la rădăcina nasului aproape că-i tăia fruntea, semn că fierbe fierea în el, căutând arțag. Bătu-te-ar Dum... Dumnezeu să te ba... ba-tă! Și cu un levier în mână se avântă croindu-i una peste spate. Mai lovi o dată, înjurând printre dinți.

— Auuu! Un țipăt ascuțit și sfâșietor înțepă urechile oamenilor. Cum se zvârcolea căzut la pământ, trupul slăbănog al țiganului părea că dă să se desfacă în bucăți. Spre mirarea tuturor, zgâlțâiturile trecură încet, încet și țiganul se adună la loc și se sculă gemând. Se scutură de praf și cu gesturi grijulii își răsuci mustața, apoi fulgerând din ochii săi de tăciune, se repezi la șofer, înfingându-și dinții știrbi și galbeni în ceafa lui grasă, încât acesta scăpă levierul. Ca la un semn, un salt scurt și câinele țiganului își înfipse colții în buclele nămilei, mestecând ca turbat, astfel că printre fălcile javrei începură a se scurge spume sângerii.

— Auăleu, au... auăleuuu! se văita șoferul. Lua-te-ar dra... dracu de cio... cioa-ră, ia..., dar furia îl înecă. Sufla greu și horcăia, chinându-se să scuipe din gât durerosul nod ce-i legase vorbele. Ca un făcut, îi năvăli un șuvoi de sânge din nas. Se adună din greu, luă levierul și lovi javra, care fugi schelălăind și se adăposti iarăși între picioarele stăpânului.

— Ce văd eu, mânca-ți-aș ochii tăi?! Vai, vai, vai și... auăleu! Te-ai spart ca o bășică!... Ptiu, ptiu să nu-i fie de deochi, cât sânge! Ca din porc! Striga și scuipa țiganul, maimuțărind văicărelile șoferului. Deși șchiopăta, țopăia vioi, de zici că era un diavol ce striga și mesteca între dinți chiuituri și blesteme.

Printre vociferări se auzea clar: „*Bengailo, bengailo! / Dacă ești un prost creștine/ să sece vorba în tine, / și să te mpuți pe picioare, / cadavru umflat de unsoare...*”

Pipăindu-și fruntea, domnul Teo se trăsese la o parte și se așeză pe marginea șanțului. Ce era să facă? Deși îi era silă, nu avea cum să nu privească straniul spectacol din mijlocul drumului: pocitania de țigan ce se strâmba și îngăima cuvinte neînțelese, privindu-l batjocoritor pe șoferul care grohăia și înjura suflându-și nasul de o mazăgă sângerie, iar sătenii, oameni normali fiind, făcuseră roată în jurul lor și dându-și coate râdeau pe diferite glasuri.

Déjà-vu?! Oare e cu puțință?... Domnul Teo fu cuprins de un straniu sentiment. Din străfundurile memoriei, dintre amintirile copilăriei, se înfripă ca din valuri de ceață imaginea străvezie și ciudată a unui circar. Ptiu drace! Artistul părea să fie fratele geamăn al țiganului din mijlocul drumului. Involuntar clipi agitat, ca și cum i-ar fi intrat praf în ochi, apoi se văzu pe sine rătăcit de ceilalți băieți și dus printre șatre și tarabe de valul unei mulțimi de gură-cască direct acolo, în fața unui cort mare cât zece căpițe de fân. Circarul era acolo, înalt și nemaipomenit de slab, încât sub hainele largi, care cădeau ca de pe o sperietoare dintr-un lan de floarea-soarelui, părea înjghebat la întâmplare din diferite resturi de leături și scânduri. Cu o voce metalică, răsărită de sub mustățile înfoiate, unse din belșug și răsucite cu măiestrită artă ca la husari, chema mulțimea adunată în fața cortului înălțat pe locul vestitului târg din Huedin: „*Veniți, veniți! Veniți oameni buni, dați un ban și intrați! Vă cântă femeia-sirenă! Veniți să vă aducă noroc la bani și-n dragoste bărbatul cu cocoașa de cămilă!... Haideți, curaj! Îndrăzniți și veniți să vedeți înghițitorul de foc și săbii, fachirul dormind pe patul de cuie, care visează la nemurire! Veniți! Veniți!*” Lângă el, asistentul, un pitic rotofei care îi ținea isonul, suflând cu putere într-o trompetă.

Ajuns acolo, el, copilul Teodor, privi năuc cum negriciosul artist îi îmbia pe orășeni și pe țăranii coborâți din munte să vadă nemaivăzutele minuni ale lumii. Cu gesturi largi se ploconea, striga și se strâmba. Spectacol. Deodată, țiganul-circar pocni din degete și dintre ele se alungiră două bețe, iar din secătura burții apăru o tobă mică. După o scurtă și asurzitoare răpăiala, artistul aruncă toba, care se rostogoli în bubuituri de tunet, dispărând în deschizătura cortului, iar el își răsuci la spate picioaroangele de cocostârc încât deveni un soi de piticanie mai îmboțită decât piticul. Hidoasa arătare începu să țopăie pe mâini ca o broască, ba chiar să facă tumb. În strigătele de uimire ale prostimii sări într-un coș de papură, ca acela în care țăranii țin pâinea pe podișorul de sub masă, de unde i se vedea doar urâtenia capului și labelle picioarelor. În acel moment asistentul artistului suflă atât de amarnic din trompetă încât zburară pălăriile țăranilor din primele rânduri, apoi pocni asurzitor dintr-un bici împletit din cozi de șarpe, iar coșul învăluit în fum și limbi de foc se ridică rotindu-se în aer ca un titirez. Acoperind strigătele de spaimă ale mulțimii, din acel coș începură a se revărsa zgomotos înfricoșate lătrături de câine, miorlăituri de motan în călduri, cântecul gutural al cocoșului în miez de noapte, croncănituri de corb și țipetele unor lighioane necunoscute. După trei pocnituri de bici se făcu o liniște asurzitoare. Atunci, spre groaza mulțimii, artistul începu să cânte cu glas subțirel de fetiță, iar din gura urâtului ieșeau în valuri fel de fel de panglici colorate pe care piticul le adună cu dibăcie în ghem. Atunci Teodor, copil fiind, privi roata jur-împrejur, dar nu cunoscu pe nimeni. Simți frica șerpuindu-i rece pe șira spinării. Observă că și oamenii mari din pestrița mulțime curioasă se lăsară învăluiți de o frică amestecată cu o bizară plăcere. Văzu o spărtură în zidul de gură-cască și se strecură dincolo... Era atunci la Huedin o

zi prăfuită de vară fierbinte, atât de fierbinte că simțea cum soarele de sus îi înțepa creștetul capului.

„Doamne, așa începe nebunia?! E ca un vis urât...” își auzi gândul domnul Teo. Își frecă apăsător tâmpla și își masă fruntea. Involuntar, privi din nou ciudata scenă și tresări când i se păru că țiganul din mijlocul drumului îi face un semn. Cu mâna dreaptă își trecea un cuțit nevăzut peste gât. Cum?! Îl amenință? Pe el?... Nu se poate... Clipi de câteva ori și nedumerit se ridică în picioare să vadă mai bine. Oare doar i se păru?!... Oricum, în focul gâlcevii cu șoferul, țiganul era cuprins de demonii urii. Cum să-i facă tocmai lui semne?! N-ar avea nici o noimă!

Încă neliniștit se așeză iarăși pe marginea șanțului. Cu mișcări mecanice își scoase pălăria și își trecu de două-trei ori degetele prin păr, apoi scoase pipa din borsetă și o lovi repetat în căușul palmei, scuturând-o. După ce suflă cu putere prin muștiuc, îndesă găvanul cu tutun aromat și o aprinse. Prinsese obiceiul de a fuma pipă încă din vremea studenției, înainte de război, când frecventase bele-arte. Atunci, în acei ani, putea să jure cu mâna pe inimă că pufăitul îi stimulează imaginația și gândirea. Ca mulți tineri din generația sa, împărtășea ideea că artiștii trebuie neapărat să fumeze pipă, fiind o marcă a identității. Indiferent însă de justificare, fumatul pipei a devenit pentru el ceva similar cu un stil de viață. Să se fi asociat cu imaginea carismatică a vreunui celebru pictor? Cine poate și dincolo de bănuială. În unele nopți albe îl chinua o voce venită de nicăieri: „Teo, Teo, ascută-mă!...” Ciudat, niciodată nu reuși să deslușească acel presupus sfat. Cum multe i s-au întâmplat după război, s-ar putea crede că din îndemnul acelei stranii voci s-a înscris la litere și filosofie. Și a ajuns un fel de filosof rătăcit printre pictori, după cum se șoptea pe la colțuri între alte cuvinte mustind de răutăți.

Suplu și înalt, domnul Teo are o anumită distincție, vizibilă mai ales prin comportament. Cu vorba sa cu sonorități molcome intra în dialog cu oamenii fără parti-pris-uri. Se întâmpla uneori să provoace prin câteva întrebări, dar mai ales asculta cu luare aminte, dând de înțeles celui ce-i răspundea că-i prețuiește cuvântul. Dacă se întâmpla ca respectivul însă să dea în obraznică limbuție, îl contrazicea și pe nesimțite-i încurca gândul și vorba în vreo dilemă, apoi invoca o scuză și-l lăsa gură-cască. Dar, una peste alta, domnul Teo nu era un om predispus la gâlceavă.

Om cu simțul măsurii, ținuta sa vestimentară este mai tot timpul modestă; acum în drum spre mănăstirea Toaca poartă bluejeans, ușor decolorați, asortați cu un tricou bleumarin din brandul Marc O'Polo, marfă de talcioc, iar ca încălțări o pereche de pantofi tip mocasini, moi și confortabili. Atrag privirile părul ondulat și bogat, dar mai ales o barbă tunsă scurt, cam la două degete, care-i încadrează fața, făcându-te să-i privești ochii de un albastru intens în care se cuibărise de mult timp melancolia, iar cearcănele par să-i sublinieze starea de tristețe și de frământare sufletească. Prin părul și barba blonde se iviseră ici colo și fire argintii. La cei 53 de ani ai săi, viața lăsase vagi semne, dar mai degrabă apare ca un bărbat verde.

Pe măsură ce treceau anii, încetul cu încetul domnul Teo a învățat să fie mai mult singur. Niciodată însă n-a simțit nevoia să se izoleze ca un sihastru, deși de câțiva ani buni își duce traiul restaurând pictura din biserici. Printr-un exercițiu de purgație rațională și-a păstrat meru mintea liberă, iar în sufletul său nu cuibăresc spaime mistice. Detașat, supune unei judecății fără părtinire și imaginile cu sfinți și cele cu diavoli, ca și cum acestea ar fi expresia unor oameni cu gândire și apucături diferite. Așa l-a cunoscut în urmă cu un an Filip, un tânăr pictor cu visuri nemărturisite. Cum Filip a înțeles după vreo patru-cinci ani de la absolvire că sunt deșarte speranțele sale, a acceptat ucenicia

pe lângă el în ciuda prietenilor care-i vorbeau cu dispreț de anacronismul picturii religioase. Ce era să facă? Cât mai putea să rămână în piele de rebel? Oficial nu i s-a achiziționat nici un tablou, iar de vândut... Cui?! Iubitorilor de artă!... Care?! N-a sesizat nici un fel de mecenat. Așa, cu strângere de inimă, a ajuns să semneze împreună cu domnul Teo contractul de restaurare a picturii din biserica mănăstirii Toaca.

Așa cum stătea pe marginea șanțului, domnul Teo pufăia dus pe gânduri, fiind cuprins în straniul experiment al memoriei involuntare, care îl scosese din vagile amintiri ale copilăriei pe demonicul artist de circ și-l întrupase în țiganul guraliv și arțăgos din mijlocul drumului. Tresări când lângă el se așeză zâmbitoare Ana. După ce netezi iarba și își găsi locul potrivit, frumoasa doamnă își răvăși cu gesturi delicate inelele părului printre degete. Ca și cum ar fi fost în fața unei oglinzi, își scutură mândră capul, apoi se descălță de sandale și începu să-și maseze ușor pulpele.

— Ce ziceți, domnule Teo, nu cumva mi s-au umflat picioarele? deschise vorba Ana, privindu-l curioasă. Am avut cam mult de mers prin oraș, așa că...

— Nu!... Posibil?!... Nu știu ce să spun... Nu cred, răspuse domnul Teo, dar instinctiv își plimbă privirea pe albeța unor picioare senzual de lungi, cu o musculatură fină, în care palpita căldura vieții.

— Așa credeți? Ciudat, eu simt furnicături și o ușoară amorțeală. Mă mir că nu se vede? Și foindu-se, Ana părea că nu-și găsește poziția comodă. Se ridică, privi jur-împrejur, apoi se așeză iarăși în același loc, având grijă să-și tragă rochia și să o plieze în lungul coapselor prelungi și rotund împlinite.

— Ce să zic?... Nu știu!

— Deși păreți un om deschis, acum, nu știu de ce, sunteți zgârcit la vorbă. La fel și Filip, deși guraliv în nimicuri, abia dacă mi-a spus câte ceva despre voi, reluă vorba Ana.

— Da?! zâmbi oarecum mirat domnul Teo. Ce-ar putea să spună despre mine? N-are ce... Dar, ce să zic, poate că un om cu barbă sare în ochi oricui.

— Ei, asta-i bună! Eu zic că vă prinde bine. Nici nu știu câți ani să vă dau, că sunteți un fel de ghicitoare. Și vocea Anei era legănată ușor, așa ca un alint.

— Ghicitoare ziceți?!... Da?! Interesantă observație... Dar ce ziceți de țigania din drum?

— Poftim?!... Domnule Teo, de vreți să schimbați vorba? întrebă cu voce șoptită. Eu altceva am vrut să spun, adică mă întrebam dacă arătați ceea ce ascundeți. Și cu un gest delicat își tot aranja un zulf rebel ce cădea peste ochiul drept. Eu recunosc, uneori nu-mi găsesc cuvintele potrivite.

— Asta-i bună! Ce să ascund?

— Mă rog... Domnule Teo, chiar ați venit pentru restaurarea picturii din biserica mănăstirii?... Mă mir de Filip...

— Vă surprinde?! Da?!... Nu doar eu, ci și alți confrăți pictează prin biserici... Iar Filip, de ce să nu picteze? Și domnul Teo o măsură din priviri, ușor amuzat.

— Da, mă mir!... În liceu desena. Și ce imaginație! Îmi aduc aminte de un desen cu bacante care stărnise valuri. Niște comentarii ciudate. Să-l fi cumințit acum?

— Eu?!... E o glumă bună.

— De ce nu! Am simțit în vorbele lui că vă admiră. Și apoi de ce să nu cred, dacă sunteți pictor de biserici...

— Ei, asta-i bună! N-am vocație de pedagog, iar Filip... Eu cred altceva. Uneori cuvintele pot fi un exercițiu de admirație înșelător. Orice s-ar zice, nu fac nimănui morală și nici nu mă știu misogin, iar în arta sacră se regăsesc destul de multe personaje feminine, așa că...

— Da?!... Or fi, nu zic nu, dar sunt femeii sfinte...

— Cum?!... Nu știu dacă despre Dalila sau Maria din Magdala se poate spune cu voce tare că erau sfinte. Dar de ce